

XÂY DỰNG ĐIỆN BIÊN THÀNH TỈNH GIÀU ĐẸP CỦA MIỀN TÂY BẮC TỔ QUỐC

TRINH LONG BIÊN *

ĐIÊN Biên là tỉnh miền núi cao biên giới phía Tây Bắc của Tổ quốc, giàu tiềm năng về đất đai, nguồn nước, khoáng sản... Đồng bào các dân tộc Điện Biên tự hào được sống, tôi luyện, hun đúc và trưởng thành trên mảnh đất lấy lòng truyền thống chống giặc ngoại xâm của dân tộc; được thừa hưởng những thành tựu to lớn của cách mạng, luôn luôn nêu cao tinh thần đại đoàn kết dân tộc, ý chí tự lực, tự cường, cần cù sáng tạo trong sản xuất, chiến đấu, quyết tâm xây dựng Điện Biên ngày càng giàu đẹp xứng danh với truyền thống Điện Biên Phủ anh hùng và sự tin cậy của đồng bào cả nước. Điện Biên còn có vị trí trọng yếu về quốc phòng, an ninh trong chiến lược bảo vệ Tổ quốc, có cửa khẩu biên giới với Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào và Cộng hòa nhân dân Trung Hoa, có sân bay quốc tế Điện Biên Phủ, có đường bay quốc tế với Lào - Cam-pu-chia - Mi-an-ma, mở ra cho Điện Biên một cơ hội mới trong phát triển kinh tế, văn hóa, du lịch và giao lưu với các nước láng giềng. Điện Biên đã và đang triển khai tái định cư cho gần 4.000 hộ dân trong dự án xây dựng thủy điện Sơn La; Quốc lộ số 6 đã được nâng cấp mở rộng đến Sơn La, đang tiếp tục khai thông đến Điện Biên và cửa khẩu Tây Trang mở ra trục kinh tế Hà Nội - Điện Biên Phủ nối với Lào - Thái Lan và phía Tây

Vân Nam (Trung Quốc). Đó là những thuận lợi to lớn của tỉnh trong tiến trình phát triển kinh tế - xã hội.

Thực hiện công cuộc đổi mới đất nước do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, Đảng bộ, chính quyền, quân và dân các dân tộc Điện Biên đã nêu cao tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc và truyền thống Điện Biên Phủ anh hùng, tranh thủ thời cơ, thuận lợi, vượt qua mọi khó khăn, thử thách dành được nhiều thành tựu mới trong các lĩnh vực: *kinh tế, văn hóa - xã hội, bảo vệ Tổ quốc, xây dựng hệ thống chính trị.*

Trong gần 20 năm đổi mới vừa qua, tốc độ tăng trưởng kinh tế của tỉnh đạt từ 6,5% đến 9%/năm, riêng năm 2004 đạt 10,14%. An ninh lương thực trong tỉnh được bảo đảm và có sản phẩm lương thực hàng hóa. Công tác bảo vệ và giữ gìn môi trường sinh thái, tài nguyên được tăng cường. Chú trọng trồng và phục hồi rừng, thực hiện có kết quả việc giao đất, giao rừng đến từng hộ gia đình, nâng độ che phủ của rừng từ 7,9% (năm 1990) lên 14% (năm 1995) và 39% (năm 2004). Đàn gia súc của tỉnh có mức tăng trưởng từ 5% đến 6%/năm; ngành thủy sản phát triển khá; tạo được một số vùng cây công nghiệp, cây ăn quả.

* Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Điện Biên

Công nghiệp của Điện Biên trước đây hầu như không có gì đến nay đã có các cơ sở sản xuất xi măng, gạch, bê tông, khai thác và luyện than cốc, chế biến giấy, bột giấy, nông, lâm sản, điện, nước và đang từng bước phát triển. Kết cấu hạ tầng (điện, đường, trường, trạm) được tăng cường đáng kể, hệ thống thông tin liên lạc... được quan tâm xây dựng; nhiều công trình mới đang được đầu tư xây dựng phục vụ thiết thực cho sản xuất, đời sống nhân dân, tạo điều kiện cho Điện Biên rút ngắn khoảng cách với cả nước và có cơ hội giao lưu, hội nhập với các nước láng giềng, với khu vực và thế giới.

Văn hóa - xã hội của tỉnh có bước chuyển biến nhanh. Công tác giáo dục, y tế, hoạt động báo chí, văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao... đều đạt kết quả đáng ghi nhận. Tỷ lệ đói nghèo giảm 5%/năm; đời sống nhân dân các dân tộc trong tỉnh từng bước được cải thiện cả về vật chất và tinh thần, nhất là về ăn ở, đi lại, học hành, chữa bệnh. Diện mạo đô thị và nhiều vùng nông thôn đổi thay từng ngày, đồng bào các dân tộc được thụ hưởng nhiều thành quả văn hóa - xã hội. Năm 2005, đã có 99% số xã trong tỉnh có đường ô tô, 80% xã có điện lưới quốc gia, 92% xã có điện thoại, 100% xã có trường học, trạm y tế, 93% dân số được phủ sóng phát thanh, 82% dân số được phủ sóng truyền hình...

Điện Biên có vị trí đặc biệt trong chiến lược về quốc phòng - an ninh quốc gia. Những năm qua, Đảng bộ, chính quyền, quân và dân các dân tộc luôn phát huy truyền thống cách mạng, thường xuyên chăm lo củng cố, xây dựng tiềm lực quốc phòng - an ninh trong khu vực phòng thủ, xây dựng nền quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân vững chắc, bảo vệ toàn vẹn chủ quyền biên giới quốc gia; giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và khôi đại đoàn kết toàn dân tộc, góp phần quan trọng bảo đảm môi trường thuận lợi để phát triển

kinh tế, văn hóa - xã hội, và cuộc sống bình yên, hạnh phúc của nhân dân.

Điện Biên đặc biệt quan tâm xây dựng hệ thống chính trị trên địa bàn tỉnh. Từ vùng thấp đến vùng cao, biên giới các cơ sở đảng, chính quyền đoàn thể đều được củng cố vững mạnh.

Từ sau khi chia tách và chính thức đi vào hoạt động (1-1-2004), đảng bộ tỉnh Điện Biên có 12 đảng bộ trực thuộc, 439 tổ chức cơ sở đảng, 1,6 vạn đảng viên; chất lượng tổ chức đảng ngày càng tăng; tỷ lệ đảng viên có trình độ chuyên môn, khoa học - kỹ thuật từ trung cấp trở lên chiếm 50%; có trình độ chính trị từ trung cấp trở lên chiếm 16,54%, riêng khu vực cơ quan nhà nước 90,7% cán bộ công tác chính quyền, 71% cán bộ đảng, đoàn thể được đào tạo từ trung học đến sau đại học về chuyên môn. Hằng năm có 4.000 học sinh thi vào các trường đại học, cao đẳng; 1.000 học sinh, sinh viên học tại các trường chuyên nghiệp, dạy nghề tại tỉnh; đảng viên là người dân tộc thiểu số chiếm 50%; đảng viên sinh hoạt ở vùng nông thôn chiếm 61,97%. Cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ luôn trung thành với chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Các tổ chức cơ sở đảng luôn được củng cố kiện toàn, nâng cao chất lượng về mọi mặt. Tích cực đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của hệ thống chính trị cơ sở, coi trọng công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển, sử dụng và chính sách, chế độ đối với cán bộ. Đến nay có 18% cán bộ công chức, viên chức của tỉnh là người dân tộc thiểu số; 58% tổng số cán bộ, công chức, viên chức trong toàn tỉnh là cán bộ nữ. Đội ngũ cán bộ cơ sở (xã, phường, thị trấn) được đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ về mọi mặt. Nhiệm kỳ 2001 - 2005, có 30,65% cán bộ cơ sở có trình độ trung cấp, cao cấp lý luận chính trị và 9% có trình độ trung cấp, đại học về chuyên môn. Tổ chức đảng cơ sở thực hiện tốt vai trò

là hạt nhân lãnh đạo chính trị trong việc thực hiện các chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước ở địa phương; đồng thời thường xuyên chăm lo lãnh đạo và phát huy vai trò của chính quyền, mặt trận và các đoàn thể quần chúng.

Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc tỉnh Điện Biên đạt được những thành tựu trên là nhờ đường lối, chủ trương, chính sách đúng đắn, sự đầu tư lớn và có hiệu quả của Đảng và Nhà nước trên các lĩnh vực; sự giúp đỡ của các bộ, ban, ngành, đoàn thể ở trung ương, các tỉnh, thành phố, các thành phần kinh tế và đồng bào, chiến sỹ cả nước; sự hợp tác có hiệu quả của các tổ chức và bạn bè quốc tế, trước hết là các tỉnh láng giềng chung biên giới như Phong Sa Lý, Luông Pra Băng (Lào) và Vân Nam (Trung Quốc); cùng với sự phấn đấu bền bỉ, liên tục của Đảng bộ, chính quyền, quân và dân các dân tộc trong thời gian qua.

Mặc dù đạt được những kết quả to lớn trong phát triển kinh tế - xã hội, song Điện Biên vẫn còn là tỉnh nghèo và nhiều khó khăn so với vùng Tây Bắc và cả nước. Là vùng biên giới nên vấn đề dân tộc, lợi dụng tôn giáo, tuyên truyền đạo trái pháp luật, tội phạm ma túy, tệ nạn còn diễn biến phức tạp. Trước mắt còn nhiều thách thức, cụ thể là: sự mất cân đối giữa nhu cầu đầu tư phát triển và nguồn vốn; việc tổ chức triển khai thực hiện một số chương trình, dự án (phát triển lâm nghiệp, xuất khẩu, du lịch) chưa rõ, kết quả còn thấp. Kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội tuy được tăng cường song chưa đồng bộ; nhiều lĩnh vực chưa giải quyết tốt như công tác quy hoạch, quản lý thực hiện quy hoạch, điều tra cơ bản...

Các chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh đạt được khá cao, song bộc lộ sự phát triển chưa vững chắc. Nhiều chỉ tiêu rất thấp so với bình quân cả nước: tỷ lệ đói nghèo cao; thu

ngân sách trên địa bàn còn thấp nhiều so với yêu cầu chi. Nhiều mặt mất cân đối giữa nhu cầu với khả năng, nhất là đầu tư, phát triển. Một số vấn đề xã hội phức tạp tuy có giảm nhưng còn chứa đựng nguy cơ gia tăng như di cư tự do, truyền đạo trái phép, tội phạm ma túy, tệ nạn xã hội. Đội ngũ cán bộ còn bất cập. Cán bộ, công chức, viên chức nhà nước chưa được đào tạo về lý luận, cán bộ cơ sở chưa được đào tạo về quản lý, kỹ thuật còn nhiều...

Từ những thành công và chưa thành công trong công tác chỉ đạo phát triển kinh tế - xã hội ở Điện Biên, chúng tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm:

Thứ nhất, luôn luôn nắm vững và vận dụng sáng tạo chủ trương đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và yêu cầu của công cuộc đổi mới vào thực tiễn địa phương. Cụ thể hóa quan điểm chỉ đạo của Đảng vào các nghị quyết của tỉnh Đảng bộ, xác định rõ nhiệm vụ chính trị trọng tâm, trọng điểm của địa phương trong từng giai đoạn, quyết tâm thực hiện những việc khó, việc mới, tạo động lực thúc đẩy sự phát triển toàn diện.

Thứ hai, thường xuyên chăm lo, xây dựng khối đoàn kết toàn dân tộc, đoàn kết công nông, đoàn kết quân dân; chủ động nắm bắt thời cơ, khai thác tiềm năng, thế mạnh, khắc phục khó khăn yếu kém nỗ lực phấn đấu vươn lên.

Thứ ba, phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân, khơi dậy lòng tự hào, ý chí tự cường, cần cù, vượt khó để phát triển. Kết hợp chặt chẽ phát huy nội lực với sử dụng có hiệu quả nguồn vốn đầu tư của Nhà nước, đầu tư hợp tác với bên ngoài để phát triển sản xuất, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Thứ tư, không ngừng củng cố hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở, đặc biệt là xây dựng

Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh bảo đảm thực sự là hạt nhân lãnh đạo trong hệ thống chính trị, phát huy tính tiên phong gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Tăng cường mối quan hệ gắn bó máu thịt giữa Đảng với dân. Chủ động nắm chắc tình hình cơ sở.

Thứ năm, thường xuyên quan tâm lãnh đạo phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo ổn định và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân. Chăm lo xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân vững mạnh, bảo vệ an toàn biên giới, không để bị động trong bất cứ tình huống nào. Coi trọng và nêu cao tinh thần đoàn kết hữu nghị, hợp tác trong nước và quốc tế để phát triển, nhất là quan hệ với các tỉnh có chung biên giới.

Để thực hiện các mục tiêu Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ X, góp phần hoàn thành thắng lợi Nghị quyết Đại hội IX của Đảng, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Điện Biên quyết tâm đoàn kết, phát huy truyền thống vẻ vang và những thành tựu đã đạt được, vượt mọi khó khăn, thử thách để xây dựng Điện Biên thành tỉnh giàu đẹp, vững mạnh toàn diện.

Từ nay đến năm 2010, đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế: giảm tỷ trọng GDP ngành nông - lâm nghiệp, tăng tỷ trọng GDP ngành công nghiệp và dịch vụ. Cơ cấu kinh tế nông - lâm nghiệp 30%, công nghiệp - xây dựng 34% và thương mại - dịch vụ 36%. Đạt tốc độ tăng trưởng GDP bình quân từ 12% - 13%/năm. Tổng sản lượng lương thực 220.000 tấn, bình quân lương thực 430 - 450kg/người/năm. Đàn gia súc tăng 5% - 5,5%/năm. Đưa độ che phủ rừng lên 50%. Giải quyết việc làm cho 5.000 lao động/năm. Giảm tỷ lệ đói nghèo xuống còn dưới 5%. Phân đấu 100% số xã có đường ô tô đến trung tâm và đi được 2 mùa, phát triển đường ô tô đến những bản có điều kiện; 100% số xã có điện, trong đó có

80% dân số được dùng điện; giảm tỷ lệ sinh hằng năm 1‰ - 1,2‰. Phân đấu đạt chuẩn phổ cập giáo dục trung học cơ sở trong toàn tỉnh và đạt chuẩn phổ cập giáo dục trung học phổ thông ở thị xã Mường Lay và thành phố Điện Biên vào năm 2008. Phân đấu để có 95% dân số được phủ sóng truyền hình và 100% dân số được phủ sóng phát thanh vào năm 2010.

Để hoàn thành vượt mức các mục tiêu trên, cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân, làm cho mọi người nắm vững và thực hiện thắng lợi chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, nhiệm vụ chính trị của địa phương; tạo ra sự chuyển biến sâu sắc trên tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Đầu tư thông qua dự án, tập trung thống nhất quản lý điều hành, chủ động xây dựng các dự án thu hút vốn đầu tư trong và ngoài nước để phát triển. Khắc phục cả hai khuynh hướng thỏa mãn với kết quả đạt được hoặc ỷ lại, trông chờ cấp trên, thiếu năng động sáng tạo trong khai thác tiềm năng, lợi thế, tư tưởng thụ động, quan liêu, xa dân.

Hai là, tập trung rà soát, bổ sung, điều chỉnh xây dựng quy hoạch và quản lý quy hoạch một cách chặt chẽ. Xây dựng kinh tế gắn với quốc phòng - an ninh dựa trên cơ sở quy hoạch và định hướng phát triển. Cần tập trung quy hoạch các vùng điểm kinh tế, triển khai thực hiện các chương trình dự án của Chính phủ, xây dựng thị trấn, thị tứ, cụm dân cư, quy hoạch phát triển kinh tế cửa khẩu, du lịch, xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng về phúc lợi xã hội...

Ba là, quản lý, sử dụng hiệu quả các chương trình, dự án của Chính phủ, của tỉnh đúng mục đích, không để thất thoát lãng phí.

Trước mắt phải tổ chức thực hiện thắng lợi các chương trình dự án đầu tư, nhất là tái định cư thủy điện Sơn La, nâng cấp cửa khẩu Tây Trang, sân bay Điện Biên Phủ, đẩy nhanh tiến độ mở cửa khẩu, đường ra Mường Báng, đường vành đai biên giới, phát triển ngành du lịch, dịch vụ, công nghiệp với tốc độ cao, bền vững, thúc đẩy sự nghiệp kinh tế - xã hội của tỉnh chuyển biến theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ sắp xếp, đổi mới doanh nghiệp. Năm 2005, phải cơ bản cổ phần hóa các doanh nghiệp đã được Chính phủ phê duyệt; kiên quyết giải thể các doanh nghiệp yếu kém, làm ăn thua lỗ kéo dài. Phát triển kinh tế ngoài quốc doanh, khuyến khích đầu tư vào lĩnh vực sản xuất, chế biến, du lịch. Đẩy nhanh tiến độ sắp xếp kinh tế tập thể, khuyến khích kinh tế tư nhân, kinh tế trang trại tổng hợp. Triển khai xây dựng các dự án kêu gọi vốn đầu tư trong và ngoài nước, nhất là trên lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, công nghiệp, du lịch, cửa khẩu, thủy điện, khai thác khoáng sản.

Bốn là, đẩy mạnh đổi mới cải cách hành chính nhà nước, nâng cao hiệu quả, hiệu lực việc điều hành tập trung vào nhiệm vụ đã được xác định bằng giải pháp tích cực, đồng bộ, thiết thực. Coi trọng bố trí danh mục đầu tư cơ bản tập trung và tổ chức triển khai thực hiện các chương trình, dự án; tập trung vào 4 khâu cơ bản là: *thủ tục, thể lệ hành chính; tổ chức bộ máy; đội ngũ công quyền; phân cấp, phân quyền cho cấp dưới*, công khai tài chính công và tăng cường công tác kiểm tra, giám sát.

Năm là, tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy; quản lý, điều hành của chính quyền, vai trò tham mưu của các cấp, các ngành, đặc biệt là năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức đảng, vai trò tiên phong gương mẫu của đảng viên. Đổi mới phương thức lãnh đạo của cấp ủy đảng và tập trung củng cố, xây dựng cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh. Chủ

động phòng ngừa đấu tranh, xử lý các hành vi tiêu cực, quan liêu, tham nhũng, lãng phí,... Phát huy quyền làm chủ của nhân dân để bảo đảm ổn định chính trị, giữ vững chủ quyền biên giới quốc gia, an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội. Tổ chức thực hiện có hiệu quả *Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*, nêu cao cảnh giác, chủ động phòng ngừa đấu tranh làm thất bại âm mưu "diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, xử lý và đấu tranh kịp thời với những luận điệu tuyên truyền sai trái và hành vi tiêu cực của kẻ xấu. Kiên quyết đấu tranh đẩy lùi các nhân tố phức tạp và tội phạm, nhất là: vi phạm chủ quyền biên giới quốc gia, truyền đạo trái pháp luật, di cư tự do, tranh chấp nội bộ trong nhân dân, các tội phạm hình sự, kinh tế, tội phạm ma túy, tai nạn giao thông, tệ nạn xã hội. Nâng cao chất lượng, hiệu quả, hiệu lực các hoạt động tư pháp. Xây dựng lực lượng vũ trang trong sạch vững mạnh.

Tăng cường quan hệ hữu nghị đặc biệt, hợp tác toàn diện với các tỉnh ở Bắc Lào; coi trọng hợp tác hữu nghị với Vân Nam (Trung Quốc), để bảo đảm sự ổn định chính trị, an ninh - trật tự vùng biên giới, thúc đẩy quan hệ hợp tác thương mại, phát triển kinh tế - xã hội.

Sáu là, tập trung đẩy nhanh tốc độ và chất lượng đào tạo, bồi dưỡng lý luận, chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ bằng nhiều hình thức. Năm 2005, tỉnh tập trung đào tạo cán bộ cơ sở (xã, phường, thị trấn) bằng nhiều hình thức: đào tạo tập trung tại các trường tỉnh hoặc đào tạo ở huyện theo hình thức liên huyện. Coi trọng vấn đề chất lượng thông qua tuyển sinh, chất lượng trong quá trình đào tạo và việc sử dụng đội ngũ cán bộ này sau khi đào tạo. Nâng cao hiệu quả, chất lượng và trách nhiệm giúp đỡ các xã đặc biệt khó khăn trên địa bàn tỉnh cho 49 sở, ban, ngành, mặt trận và các đoàn thể của tỉnh. □